

UZASADNIENIE

postanowienia z 3 lutego 2022 roku

w zakresie pkt 2

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z 8 maja 2020 roku w sprawie o sygn. akt IX Nc 2491/19 referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Gdańsk-Południe w Gdańsku uwzględnił żądanie Wspólnoty Mieszkaniowej nieruchomości przy ul. (...) w T. przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w T. (uprzednio w G.).

17 grudnia 2021 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w T. wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty i wystąpił z wnioskiem o przywrócenie terminu do jego złożenia. W uzasadnieniu wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty pozwany wskazał, że podał powódce adres do korespondencji inny niż adres podany w KRS, co oznacza, że powódka znając adres do korespondencji nie podała tego adresu w pozwie celowo aby uniemożliwić pozwanemu odbiór pism sądowych.

Zgodnie z art. 480² § 1 i § 2 pkt 1 k.p.c. w nakazie zapłaty sąd nakazuje pozwanemu, aby w terminie oznaczonym w nakazie zaspokoił roszczenie w całości wraz z kosztami albo wniósł środek zaskarżenia. Termin, o którym mowa w § 1, wynosi dwa tygodnie od dnia doręczenia nakazu w przypadku nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym, gdy doręczenie nakazu pozwanemu ma mieć miejsce w kraju.

Zgodnie z art. 480³ § 3 k.p.c. sąd odrzuca środek zaskarżenia niedopuszczalny, spóźniony, nieopłacony lub dotknięty brakami, których nie usunięto pomimo wezwania.

Odpis nakazu zapłaty został skierowany do pozwanego na adres siedziby pozwanego wskazany w Krajowym Rejestrze Sądowym – w dacie doręczenia korespondencji. Korespondencja została uznana za doręczoną w trybie art. 139 § 1 k.p.c. 14 lipca 2020 roku. Sprzeciw od nakazu zapłaty pozwany wniósł 20 grudnia 2021 roku. Sprzeciw ten był więc spóźniony.

W ocenie sądu nieterminowego wystąpienia przez pozwanego ze sprzeciwem od nakazu zapłaty nie mógł sanować wniosek pozwanego o przywrócenie terminu do wystąpienia ze sprzeciwem od nakazu zapłaty.

Zgodnie z art. 168 § 1 k.p.c. jeżeli strona nie dokonała w terminie czynności procesowej bez swojej winy, sąd na jej wniosek postanowi przywrócenie terminu. Przywrócenie nie jest dopuszczalne, jeżeli uchybienie terminu nie pociąga za sobą ujemnych dla strony skutków procesowych. (§ 2 art. 168 k.p.c.)

Zasadniczymi warunkami przywrócenia stronie terminu do dokonania czynności procesowej są zatem: brak winy w uchybieniu terminu czynności procesowej oraz powstanie ujemnych skutków procesowych dla strony.

Przepis art. 168 § 1 k.p.c. nie może być interpretowany w sposób rozszerzający, gdyż jest zasadą, że czynności procesowe powinny być dokonywane w terminie. O braku winy strony można zatem mówić tylko wtedy, gdy istniała jakaś przyczyna, która spowodowała uchybienie terminowi. Przyczyna taka zachodzi wówczas, gdy dokonanie czynności w ogóle (w sensie obiektywnym) było wykluczone, jak również w takich przypadkach, w których w danych okolicznościach nie można było oczekiwać od strony, by zachowała dany termin procesowy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 stycznia 2012 roku w sprawie o sygn. akt II UZ 46/11).

Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, że winą strony (jej przedstawiciela lub pełnomocnika procesowego) w znaczeniu procesowym jest nieprzykładanie staranności i troskliwości w tym wysokim stopniu, jakiego wymaga z natury rzeczy prowadzenie procesu, nieprzestrzeganie wszelkich potrzebnych i możliwych środków ostrożności dla dopełnienia w

terminie czynności procesowej, jeżeli skutek tego czynności procesowej nie dokonano w terminie, a z okoliczności przypadku wynika, że przy zachowaniu tej staranności i ostrożności strona dopełniłaby tej czynności w terminie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 maja 2012 roku w sprawie o sygn. akt II UZ 14/12). Jako kryterium przy ocenie winy w uchybieniu terminu procesowego należy przyjąć obiektywny miernik staranności, jakiej można wymagać od strony należycie dbającej o swe własne życiowo ważne sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 stycznia 1972 roku w sprawie o sygn. akt II CRN 448/71; orzeczenie Sądu Najwyższego z 19 czerwca 1962 roku w sprawie o sygn. akt IV CZ 36/62; postanowienie Sądu Najwyższego z 12 lutego 1999 roku w sprawie o sygn. akt II UKN 667/98; postanowienie Sądu Najwyższego z 7 sierpnia 2014 roku w sprawie o sygn. akt II CZ 35/14; postanowienie Sądu Najwyższego z 18 grudnia 2013 roku w sprawie o sygn. akt I CZ 92/13; postanowienie Sądu Najwyższego z 6 lutego 2014 roku w sprawie o sygn. akt I UZ 47/13).

Pozwany swój brak winy w uchybieniu terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty upatruje w fakcie, że powódka została poinformowana, że adres pozwanego do korespondencji jest odmienny niż adres siedziby podany w Krajowym Rejestrze Sądowym. Tymczasem w pozwie oznaczyła adres siedziby pozwanego.

Zgodnie z art. 133 § 2² k.p.c. pisma procesowe lub orzeczenia dla przedsiębiorcy wpisanego do rejestru sądowego doręcza się na adres udostępniony w tym rejestrze, chyba że przedsiębiorca wskazał inny adres do doręczeń. Jeżeli ostatni udostępniony adres został wykreślony jako niezgodny z rzeczywistym stanem rzeczy i nie zgłoszono wniosku o wpis nowego adresu, który podlegałby udostępnieniu, adres wykreślony jest uważany za adres udostępniony w rejestrze.

Pozwany we wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty przedstawia wykładnię przepisu art. 133 § 2² k.p.c., w szczególności w zakresie przesłanki „chyba że przedsiębiorca wskazał inny adres do doręczeń”. Wykładni tej nie można uznać za prawidłową.

Przepis art. 133 § 2² k.p.c. ma charakter szczególny w stosunku do art. 133 § 1 i § 2 k.p.c., gdyż wyodrębnia spośród wymienionych w nich osób fizycznych i prawnych przedsiębiorców i wspólników spółek handlowych, wpisanych do rejestru sądowego lub (...), wskazując, że ich adresem, pod który należy kierować doręczenia, jest co do zasady adres wynikający z tego rejestru lub (...). (por. T. Szanciło (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Komentarz. Art. 1–505³⁹. Tom I, Warszawa 2019)

Stosownie do art. 126 § 2 k.p.c. w pierwszym piśmie procesowym w danej sprawie należy oznaczyć siedzibę strony. Obowiązek ten – w odniesieniu do przedsiębiorców wpisanych do rejestru sądowego na podstawie odrębnych przepisów – oznacza powinność wskazania adresu podanego w rejestrze (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 lutego 2000 roku w sprawie o sygn. akt II CKN 1152/99).

Odnosząc ostatnią z uwag wprost do zarzutu podniesionego we wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty jakoby powódka działała w sprawie nielojalnie wobec pozwanego – trzeba wskazać, że obowiązkiem powódki było oznaczenie w pozwie adresu pozwanego udostępnionego w rejestrze sądowym. Oznaczenie w pozwie adresu do korespondencji pozwanego nie byłoby wykonaniem przez powódkę powinności z art. 126 § 2 k.p.c.

Natomiast niestosowanie w obrocie do korespondencji adresu siedziby przez pozwanego może obciążać wyłącznie jego samego. Jak bowiem wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z 18 marca 1998 roku w sprawie o sygn. akt I PKN 22/98, jeżeli adres przedsiębiorcy przed wszczęciem procesu jest inny niż wskazany w rejestrze sądowym jako jego siedziba i w toku procesu nie wskazuje zmiany adresu dla doręczeń pism sądowych, to nie może skutecznie zarzucać naruszenia art. 136 § 1 k.p.c. Odwołanie się do faktu wskazania w toku procesu adresu do doręczeń wynika zaś z tego, że termin „adres dla doręczeń”, użyty w art. 133 § 2² k.p.c., oznacza adres przedsiębiorcy podany w rejestrze sądowym lub inny adres, ale wskazany przez stronę będącą zarazem przedsiębiorcą wpisanym do rejestru sądowego. Przesłankę z art. 133 § 2² k.p.c. „chyba że przedsiębiorca wskazał inny adres do doręczeń” należy bowiem rozumieć w ten sposób, że inny adres do doręczeń niż adres siedziby lub adres do doręczeń podane w KRS może wskazać jedynie podmiot gospodarczy po

doręczeniu mu pierwszego pisma w sprawie jako adres własny, nie zaś strona przeciwna w stosunku do tej, której adres jest podawany.

W świetle powyższego – to, że na etapie przedsądowym pozwany poinformował powódkę, że jego adres do korespondencji jest odmienny od adresu siedziby podanego w KRS, pozostaje dla skuteczności doręczenia odpisu nakazu zapłaty nieistotne. Obowiązkiem powódki było oznaczenie w pozwie adresu siedziby pozwanego, zaś obowiązkiem pozwanego – związanym w ogólności z prowadzeniem działalności gospodarczej – dochowanie staranności by adres siedziby podany w KRS był adresem, pod którym pozwany kontroluje wpływ korespondencji. Brak takiej kontroli i w konsekwencji upływ terminu do podjęcia czynności procesowej, który rozpoczął się wraz z doręzeniem mu korespondencji pod adres siedziby, stanowi jedynie o jego winie.

Reasumując powyższe trzeba stwierdzić, że wniosek pozwanego o przywrócenie terminu do wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty nie mógł być skuteczny.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, sąd, działając na podstawie art. 480³ § 3 k.p.c., postanowił jak w pkt 2 sentencji.